

ผลการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 กรณีปกติ รอบที่ 1

2. นโยบายลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

2.4 การจัดทำระบบวัดผลรองรับมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่ม
เพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ

2.4.1 การวางระบบการรับรองมาตรฐานวิชาชีพ โดยมีการดำเนินการในลักษณะหรือรูปแบบ
การเทียบโอนด้วยระบบหน่วยกิตสะสม (Credit Bank) การเชื่อมโยงมาตรฐานวิชาชีพตามกรอบคุณวุฒิ
แห่งชาติ ฯลฯ ของหน่วยงานหรือสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

การพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานวิชาชีพและการเทียบโอนหน่วยกิตผ่านระบบหน่วยกิตสะสม
(Credit Bank) กำลังเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 1 โดยมีเป้าหมาย
หลักในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเพิ่มโอกาสในการ
ประกอบอาชีพให้กับผู้เรียน ซึ่งการดำเนินการในด้านนี้มีรายละเอียดสำคัญดังนี้

1) การศึกษาและพัฒนาารูปแบบการรับรองมาตรฐาน: หลายจังหวัดได้มุ่งเน้นที่การศึกษาและ
พัฒนารูปแบบการรับรองมาตรฐานวิชาชีพที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
(สอศ.) การพัฒนานี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสะสมหน่วยกิตจากการศึกษาและฝึกอบรมและนำไปใช้ในการรับรอง
มาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งเป็นการทำให้ผู้เรียนได้รับประกาศนียบัตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานระดับชาติ

2) การจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ: มีการจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานวิชาชีพในหลาย
พื้นที่ เพื่อประเมินผลความรู้และทักษะของผู้เรียนในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ศูนย์เหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นสถานที่ในการ
ประเมินผล แต่ยังช่วยเชื่อมโยงระบบการศึกษาเข้ากับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติและระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ทำให้
สามารถยกระดับมาตรฐานการศึกษาและสร้างความมั่นใจให้กับผู้ประกอบการว่าผู้เรียนที่จบการศึกษาในระบบนี้มี
ความสามารถและทักษะที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

3) ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ: มีการทำข้อตกลงระหว่าง
สถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อให้พนักงานสามารถเข้าศึกษาต่อในวันหยุดและสอบวัดผลมาตรฐานวิชาชีพ
ได้ การส่งเสริมนี้ช่วยพัฒนาทักษะและความรู้ของพนักงานให้ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของ
อุตสาหกรรม

4) ผลลัพธ์และการส่งเสริมการศึกษา: การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถทำงานควบคู่กับ
การศึกษา ช่วยสร้างรายได้และประสบการณ์จริงในสายอาชีพของตนเอง พร้อมกับการวัดผลและรับรองมาตรฐาน
วิชาชีพที่เป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ทำให้ผู้เรียนมีทักษะและความรู้ที่ตรงตามความ
ต้องการของตลาดแรงงานและพร้อมที่จะก้าวสู่โลกการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.2 การกำหนดกลไกการวัดผลการรับรองมาตรฐานวิชาชีพ รองรับผู้เรียนสายอาชีวศึกษา ยังไม่สำเร็จการศึกษา

การพัฒนาการวัดผลและรับรองมาตรฐานวิชาชีพสำหรับผู้เรียนสายอาชีวศึกษาเป็นขั้นตอนสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งแต่ละจังหวัดได้ดำเนินการตามแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง โดยรวมแล้วมีกระบวนการและกลยุทธ์หลักที่เห็นได้ชัดเจน

1) **การวางแผนและการดำเนินงาน:** หลายจังหวัดได้เริ่มต้นดำเนินการในด้านนี้ เช่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้จัดทำแผนตรวจสอบรายปีในแต่ละสาขาวิชาเพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนจะมีความพร้อมในการประกอบอาชีพตามความรู้ที่ได้เรียนมา ในขณะที่จังหวัดชัยนาทยังอยู่ระหว่างการศึกษาข้อมูลและวางแผนการกำหนดกลไกการวัดผลที่เหมาะสม

2) **การใช้ข้อสอบกลางและการประเมิน:** จังหวัดลพบุรีได้พัฒนาการวัดผลโดยการใช้ข้อสอบกลางจากสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ เพื่อสร้างความเป็นธรรมและมาตรฐานในการประเมินผล นอกจากนี้ยังมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีผู้ทรงคุณวุฒิในทุกสาขาวิชาเพื่อให้การประเมินมีความน่าเชื่อถือและครอบคลุม

3) **การแบ่งการวัดผลเป็นภาคความรู้และภาคปฏิบัติ:** จังหวัดสระบุรีได้กำหนดให้การวัดผลประกอบด้วยทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ โดยผู้เรียนต้องสอบผ่านทั้งสองภาคด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนมีทักษะและความรู้ที่เพียงพอสำหรับการประกอบอาชีพ

4) **การประเมินผลร่วมกับสถานประกอบการ:** จังหวัดสิงห์บุรีได้ใช้แนวทางการประเมินผลร่วมกับสถานประกอบการที่เข้าร่วมการฝึกงาน เพื่อให้การประเมินมีความสมจริงและสะท้อนถึงความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อเสนอแนะแบบตรงจากผู้มีประสบการณ์ในสายงาน

5) **การบูรณาการการเรียนการสอนและเครดิตแบงก์:** จังหวัดอ่างทองได้ดำเนินการบูรณาการการเรียนการสอนผ่านระบบสะสมผลการเรียน (Credit Bank) เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ โดยการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับวุฒิการศึกษาและใบรับรองวิชาชีพเพิ่มเติมจากวิทยาลัยเทคนิคในพื้นที่

2.4.3 แนวทางการพัฒนาระบบการวัดผลทักษะและสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียนสายอาชีวศึกษา

การพัฒนาระบบการวัดผลทักษะและสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียนสายอาชีวศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 1 ได้รับการดำเนินการที่หลากหลายและก้าวหน้า โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อ

ในกระบวนการพัฒนานี้ จังหวัดต่าง ๆ ได้ดำเนินการพัฒนาการวัดผลและการรับรองมาตรฐานวิชาชีพอย่างหลากหลาย โดยมีการกำหนดให้ผู้เรียนในระดับ ปวช. และปวส. ต้องผ่านการสอบมาตรฐานวิชาชีพและการทดสอบจากสำนักงานพัฒนาธุรกิจ (สพร.) เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่ตรงตามมาตรฐานระดับชาติ นอกจากนี้ หลายจังหวัดยังได้นำระบบการวัดผลที่ทันสมัย เช่น ระบบ ศธ.02 มาใช้ในการตรวจสอบเวลาเรียน ประวัติ และผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนของแต่ละบุคคล รวมถึงการ

เชื่อมโยงการสอบมาตรฐานวิชาชีพกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนหน่วยกิตกับสถาบันอุดมศึกษาได้

การพัฒนาทักษะและสมรรถนะของผู้เรียนได้รับการส่งเสริมผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมจิตอาสา การพัฒนาโครงการคุณธรรมและอาชีพ การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนแบบ Active Learning ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

การประเมินผลการฝึกอาชีพดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ โดยสถานประกอบการและคณะกรรมการสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลและการรับรองมาตรฐานฝีมือ นอกจากนี้ การจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีสำหรับการสอบวัดผลทักษะและสมรรถนะวิชาชีพยังเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินการและการพัฒนาระบบการวัดผลให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการทั้งหมดนี้มีเป้าหมายเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้มีทักษะและความรู้ที่ตรงตามมาตรฐานระดับชาติ และพร้อมเข้าสู่โลกการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบนี้เป็นการลงทุนที่สำคัญในการสร้างความมั่นใจให้กับตลาดแรงงานและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาและอุปสรรค

ข้อจำกัดด้านนโยบายทวิวุฒิ: การจัดทวิวุฒิในพื้นที่ห่างไกลมีข้อจำกัดด้านนโยบาย ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถให้บริการได้ครอบคลุมทั่วถึง

ขาดแคลนบุคลากร: มีการขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและเครื่องมือในการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งทำให้การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพมีข้อจำกัด

งบประมาณรองรับการเสริมสร้างอาชีพ: ขาดงบประมาณในการเสริมสร้างอาชีพให้กับผู้ประกอบการและนักเรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะ

ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้: สถานศึกษาบางแห่งไม่มีงบประมาณในการจัดนักเรียนไปเรียนที่วิทยาลัยฯ ในบางรายวิชาที่ต้องใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ ซึ่งจำกัดความสามารถในการเรียนรู้และฝึกทักษะ

ความปลอดภัยในการเดินทาง: นักเรียนบางคนต้องเดินทางไปเรียนโดยยานพาหนะของตนเอง ซึ่งอาจเกิดความปลอดภัย และบางครั้งอาจไม่สามารถไปถึงวิทยาลัยฯ ได้เนื่องจากไม่มีคุณครูผู้ควบคุม

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1) การพัฒนาหลักสูตร

- **ข้อเสนอแนะ:** ควรพัฒนาหลักสูตรให้เป็นส่วนกลางและมีความหลากหลายในการสาขาต่าง ๆ เพื่อรองรับความต้องการของผู้ประกอบการและสถานศึกษาทุกแห่ง การสร้างหลักสูตรที่มีความหลากหลายจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

2) การอบรมบุคลากร

- **ข้อเสนอแนะ:** จัดการอบรมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้และทักษะในการเป็นผู้ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน โดยเฉพาะในสาขาที่มีความต้องการ เช่น สาขาพนักงานการใช้คอมพิวเตอร์ (ประมวลผลคำ) ระดับ 1 เพื่อเพิ่มความสามารถในการทดสอบและรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียน

3) ข้อจำกัดด้านอายุของผู้เข้ารับการทดสอบ

- **ข้อเสนอแนะ:** หากมีข้อจำกัดด้านอายุของผู้เข้ารับการทดสอบ ควรพิจารณาแนวทางในการจัดอบรมและทดสอบที่สามารถรองรับความต้องการของกลุ่มผู้เรียนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือเสนอแนวทางการทดสอบที่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

4) การจัดซื้อวัสดุและอุปกรณ์

- **ข้อเสนอแนะ:** ควรจัดหาแหล่งงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อจัดซื้อวัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการพัฒนาทักษะและการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ การสนับสนุนด้านงบประมาณจะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้ดียิ่งขึ้น

รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่เป็นแบบอย่างที่ดี

- ไม่มี -

.....